

کوتاه نوشت طرح‌های فرهنگی سال ۹۷

سازمان دانشجویان

مجری طرح: دفتر دانشکده علوم اداری و دفتر خوابگاه فجر

عنوان طرح: دولت رفاه در ایران

سرفصل فعالیت: دین و قرآن کتاب و کتابخوانی علم و اندیشه سیاست و اجتماع
 ادب و هنر محرومیت زدایی گردشگری علمی فرهنگی فوق برنامه

اهداف طرح:

بررسی ساختار سیاسی و اقتصادی دولت رفاه
بررسی زیرساخت‌های لازمه در شکل‌گیری آن در ایران
بررسی کارآمد بودن یا نبودن دولت رفاه در ایران

خلاصه طرح:

در یک دولت رفاه، حکومت نقش کلیدی در تثبیت و ارتقای رفاه اقتصادی و اجتماعی شهروندان آن جامعه دارد و چنین پایه و اساس چنین دولتی بر مبنای برابری فرصت‌ها و توزیع برابر ثروت و مسوولیت اجتماعی در برابر کسانی که نمی‌توانند حداقل امکانات لازم برای یک زندگی را فراهم کنند، قرار دارد. معمولاً دولت رفاه خدمات عمومی مربوط به تحصیلات ابتدایی، خدمات بهداشتی و مسکن را (در برخی موارد با هزینه کم یا حتی بدون هزینه) فراهم می‌کند. از این منظر، دولت رفاه در کشورهای اروپای غربی نسبت به آمریکا به طور قابل ملاحظه‌ای گسترده‌تر است و در بسیاری موارد شامل پوشش کامل خدمات سلامت و خدمات یارانه‌ای آموزش عالی است. در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران اصول متعددی به مبنای دولت رفاه اشاره دارد، از جمله: ۱- بند یک اصل ۴۳ قانون اساسی که به موجب آن تامین نیازهای اساسی مردم مانند مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه بر عهده دولت است. ۲- آموزش و پرورش رایگان: بند دوم اصل سوم و نیز اصل سی‌ام قانون اساسی، آموزش و پرورش رایگان در تمام سطوح و تسهیل و تعمیم آموزش عالی را از اهداف دولت جمهوری اسلامی ایران می‌داند. ۳- اصل بیست و نهم قانون اساسی مقرر می‌دارد: «برخورداری از تامین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، از کار افتادگی، بی‌سرپرستی، در راه ماندگی، حوادث و سوانح و نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبت‌های پزشکی به صورت بیمه و غیره، حقی است همگانی، دولت مکلف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایت‌های مالی فوق را برای یک‌یک افراد کشور تامین کند.» اما آیا در ایران، به الزامات شکل‌گیری دولت رفاه در کشور پرداخته شده است؟ خاصه در دوره‌ای که تعادل وضعیت اقتصادی جامعه بهم ریخته و بیشترین آسیب را متوجه قشر کم درآمد جامعه کرده‌است، لزوم بررسی وضعیت دولت در ایران احساس می‌شود. از این رو از **محمد ماشین‌چیان** (پژوهشگر حوزه اقتصادی، سردبیر مجله اینترنتی بورژوا و مترجم کتاب عقل معاش) و **دکتر جعفر خیرخواهان** (عضو هیئت علمی جهاد دانشگاهی - واحد مشهد، صاحب کتب و مقالات) دعوت به عمل آمده است. ساختار سیاسی و اقتصادی دولت رفاه، زیرساخت‌های لازمه در شکل‌گیری آن در ایران و کارآمد بودن یا نبودن دولت رفاه در ایران موارد مورد بحث در این نشست خواهد بود.